

הנקודות רעיוניות המצטרפות לקווים ציוריים חגי שגב

קווים

הרישומים של אריק מירנדה קיימים, אך בה בעת הם כמעט ואינם קיימים. סתירה מהותית זו היא בסיס להבנת יצירתו. הנוכחות של הקו על פני גליון הנייר, היא מינורית, מינימליסטית, שמא נאמר, מתחבאת. יחד עם זאת כל קו וקו מונחים במקומם המדויק, וכל תזוזה, ולו הקלה ביותר, תטה ותשנה את המכלול. אין כאן מקום לטעות, ובכך מטעינים הקווים הבודדים עוצמה רבה בעבודות.

מרחב

המרחב הריק הוא המרחב איתו מקיים מירנדה דיאלוג. מירנדה פולש לתוכו עם הקווים והצורות, מערער את הריק הנפלא, הלבן או השחור. הערעור של יסודות הריק ממחיש בצורה ברורה עוד יותר את נוכחותו. הקווים הבודדים או הכתמים, פוגמים בשלמותו ובמלאותו אל הוואקום. הם מעצימים אותו ואת האין-סוף שהוא מייצג.

ציורי שדרות העצים של תל אביב (שדרות רוטשילד) בהם קווים ישרים, החותכים זה את זה במעלה המרחב הציורי, הם דוגמה מאלפת למחבר מופשט שהופך למרחב סימבולי פיגורטיבי.

נחמות

צבעי טוש הכסף שבו מצוירות רבות מן העבודות בתערוכה, מאפשרים שליטה אופטימאלית בדיקנות העבודה. רבות מן העבודות הן כמו עבודות רישום של אדריכלים, בעידן של טרום מחשב. הקו הקר והמדויק, שיחד עם זאת, מצליח להעביר חמימות אישית, הוא מקור לנחמה בעולם טכנולוגי מנוטרל רגשות.

צילומי הפולורויד הפשוטים, לא מלוטשים, הלוכדים את הדמות מבלי שניתן לעשות בה מניפולציה ממוחשבת ומעובדת, מספקים אף הם סוג של נחמה. פני הדמויות ישירות, בלי איפור ועיוות, על רקע צמחיה סוגרת, או מרחבי חשיכה עמוקים – מעוררים אף הם תחושה של חמימות במרחב העירוני, שנמצא-לא-נמצא ברקע הסדרה כולה.

ציור דתי, ציור חילוני

במבט ראשון קשה למצוא קשר של ממש בין נושאים יהודיים או דתיים וציוריו החילוניים למראה של מירנדה. ההפשטה שלו מזכירה את מחזות יפן ואת מחזותיה של האמנות האמריקאית המופשטת עד שורשי-עצמותיה בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה. השפעתו של ברנט ניומן, על הקווים הפשוטים שלו אך החזקים הפרושים על בדי-ענק יוצרת, בכל זאת, הקשר מעניין הקושר בין מינימליזם חילוני ובין רוחניות יהודית מופשטת-סימבולית. מכאן קצרה הדרך, להשראה יהודית ישירה החוקרת את ההפשטה והסימבוליקה היהודית בעבודותיהם של מרדכי ארדון, כתב-הבזלת של משה קסטל, ובוודאי הרוחניות השמימית והאפוקליפטית של משה קופרמן, גדול אמני המופשט בארץ.

חקירת הרוחניות היהודית המופשטת דוגמת זו של מירנדה, עשויה להיות אבן-דרך מהותית בחקר יחסי החילוניות הישראלית, השואפת להיות היהודית הנאורה החדשה, שמתפתחת בישראל בעשורים האחרונים של המאה העשרים ופריצת המאה העשרים-ואחת.